

Muzeum Pomorskie Armii
oraz Wojskowej Służby Powietrznej
100 Toruń, ul. Podmurza 33, tel. 8346 96 09
e-mail: fepak@wp.pl, www.fepak.pl
NIP 956 16 25 127, REGON 147604733
KRS 000204465
Nrk-ku 82 1090 1506 od 1992.05.05

nr poprzeczny JN: 363/975

26.1.104

artykuł inf. 1995
opr. J. Dzięk
III/98

l. Kamiński
pl. J. Ciesielski
Marszałkowska
-004 Warszawa

Jonin
"Grunwald" Bat. Śmierci
+ Kalamarski Paweł

JN: 363/975 Pom. 1

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Małamarzki Paweł

D: M-363/375 Pom.

Tomii „Grunwald” Bat.

Smiera

- I./1. Relacja *k. 5 s. 1-5*
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —
- II. Materiały uzupełniające relację *k. 2 s. 1-2*
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —
- III./5. Inne ...
- IV. Korespondencja
- .....
- .....
- .....
- V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 16*
- VI. Fotografie *dwie ilonografii*

1/1. Rełacja - Łatamarski Paweł

1. Tadeusz Cieślak: Śmierć Pawła Łatamarskiego - wspomnienie - , mój
wypg. k. 3 s. 1-3
2. Henryk Kamiński, Łatamarski
Paweł (1916-1942), al. „Batalionu
Śmierci”, mój kop. k. 2 s. 4-5

1- ul. o P. Kałamarckin
Toruń
24P ul. M-363/975
L.dz/79/A/91

Tadeusz Cieślak: Śmierć Pawła Kałamarckiego 1

Do rzędu wybitnych Toruniaków zaliczam działacza harcerskiego, zamordowanego przez hitlerowców, Pawła Kałamarckiego. Wyróżniał się w czasie swojego krótkiego życia wieloma zaletami charakteru, reprezentując wszystkie dodatnie cechy Pomorzana, jak pracowitość, sumienność, poszanowanie wartości własnych słów i przyrzeczeń i gorąca miłość Ojczyzny. Paweł Edmund Kałamarcki urodził się dnia 23 stycznia 1916 roku w Toruniu i tu uczęszczał do szkół, kończąc w 1936 roku toruńskie Seminarium Nauczycielskie. W Seminarium związał się mocno z harcerstwem i był jednym z bardziej znanych działaczy harcerskich w środowisku toruńskim. Sprawował w 9-tej Drużynie Harcerskiej przy Seminarium szereg funkcji, jak zastępowego, przybocznego. Po ukończeniu seminarium odbył ochotniczą służbę wojskową i doszedł do stopnia plutonowego - podchorążego. Służył w 65 PP w Grudziądzu. Następnie pracował do wybuchu wojny w szkole podstawowej w Toruniu-Podgórzu. Równocześnie działał w harcerstwie, gdzie doszedł do stopnia harcmistrza i funkcji zastępcy komendanta Chorągwi Pomorskiej. Do 17 września brał udział w kampanii wrześniowej. Po ucieczce z niewoli schronił się u rodziny, w Toruniu i szybko związał się z konspiracyjnym ruchem antyhitlerowskim. Dnia 26 kwietnia 1940 roku w wyniku masowych aresztowań lutowych i marcowych został aresztowany przez Gestapo ~~xx~~ i osadzony w podziemiach osławionego Fortu VIII.

W dniu 6 lipca 1940 roku wraz z 90 innymi więźniami i 30 więźniarkami został wysłany do obozu koncentracyjnego Sachsenhausen koło Berlina. Dla zastraszenia mieszkańców urządzili hitlerowcy przemarsz transportu ulicami miasta i przedmieścia Mokre aż na daleko położony od Fortu VIII Dworzec Toruń-Mokre. Więźniarki zostały w Berlinie odłączone i wysłane do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück. W Sachsenhausen był Paweł Kałamarski najpierw w obostrzonym oddziale t.zw. kwarantanny a następnie przydzielony był do różnych robót w obozie i poza nim. Zdobył duży szacunek wśród współwięźniów z racji swojej koleżeńskości, gotowości pomocy słabszym i równocześnie zachowania wiary w nasze zwycięstwo ostateczne nad hitleryzmem.

Jednym z komend pracy, gdzie był Paweł przydzielony, nazywała się „Kaiserkomando” i zajmowała się wyładowywaniem wagonów z różnymi maszynami, sprzętami, dzwonami kościelnymi itp. przeznaczonymi jako złom do przetopu. W sierpniu 1942 roku w czasie wyładowywania dzwonów kościelnych z wagonu przeczytał Paweł napisy polskie na nich i powiedział do współwięźnia - Polaka: "To wszystko ukradzione z Polski". Dosłyszał uwagę Pawła dozorca - SS-Mann, niedaleko stojący. Okazało się, że znał język polski i natychmiast złożył meldunek o tym, co słyszał. Wezwany do oficera SS Paweł został ukarany skierowaniem do kompanii karnej. W warunkach obozu koncentracyjnego Sachsenhausen oznaczało to najczęściej śmierć w ciągu dwóch tygodni na skutek wyczerpującej pracy przy zmniejs-

szonych racjach żywnościowych i wobec nasilenia szykan ze strony dozorców - SS Mannów, jak i współwięźniów osadzonych na funkcjach tzw. starszych baraku czy ~~vermanów~~ vermanów. Los Pawła Kałamarskiego był jednym z przykładów traktowania więźniów skierowanych do kompanii karnej. Przy ciężkiej pracy wydobywania gliny na tzw. lory jeden z dozorców - SS Mannów zdjął Pawłowi z głowy czapkę więźniarską i rzucił ją daleko poza linię posterunków, każąc mu ją przynieść. Była to znana metoda mordowania więźniów, szczególnie często stosowana w kompanii karnej i nagradzana kilkudniowym *dla mordercy* urlopem. Więzień nie miał wyjścia. Albo nie wykonał rozkazu i wtedy był zastrzelony za nieposłuszeństwo, albo szedł po czapkę poza linię straży i wtedy był zastrzelony za... próbę ucieczki. Paweł po krótkim oporze poszedł po czapkę i wtedy wysyłający go postrzelił w płuca, co spowodowało śmierć po kilku godzinach krwawienia.

Rodzina otrzymała powiadomienie: „Zastrzelony w czasie próby ucieczki”

Wieść o zamordowaniu Pawła wywołała powszechny żal wśród znających go współwięźniów. Koledzy z kompanii karnej ~~nie~~ opowiadali, że również i tam w tych nieludzkich warunkach stałych szykan zachował się jak wzorowy Polak i współtowarzysz niedoli. Jego zachowanie w obozie, w kompanii karnej i jego śmierć jeszcze raz potwierdziły, że był Paweł Edmund Kałamarski wybitnym synem Torunia, reprezentantem wszystkich dodatnich cech im przypisywanych. Takim pozostanie w naszej pamięci.

Dostarczył do archiwum
dr Tadeusz Zakrzewski
12.02.91 Regina Lewandowska

/Wspomnienie oparte na danych uzyskanych od Jana Kałamarskiego i własnych przeżyciach wspólnych z Pawłem/. 6

Ur. 25.I.1916 r. w Toruniu. Tu ukończył w 1936 r. Państw. Sem. Naucz. Zaraz po tym wstąpił ochotniczo do W.P. i ukończył Dyw. kurs Podchor. przy 65 p.p. w Grudziądzu, zdobywając stopień plut. podchor. rez.

Po odbyciu służby wojskowej został nauczycielem w Prywatnej Szk. Pow. Tow. Szk. Pow. i Stow. Rodz. Urzęd. w Toruniu. Od 30.VIII.1938r. był nauczycielem Publ. Szk. Pow. Nr 15 w Toruniu-Podgórzu. Inspektor szkolny powierzył mu czasowe zastępstwo od 17.X.1938r. do 31.III.1939r. z jednoczesnym pełnieniem obowiązków kierownika szkoły jednoklasowej w Kozimborze k. Wielkiej Nieszawki.

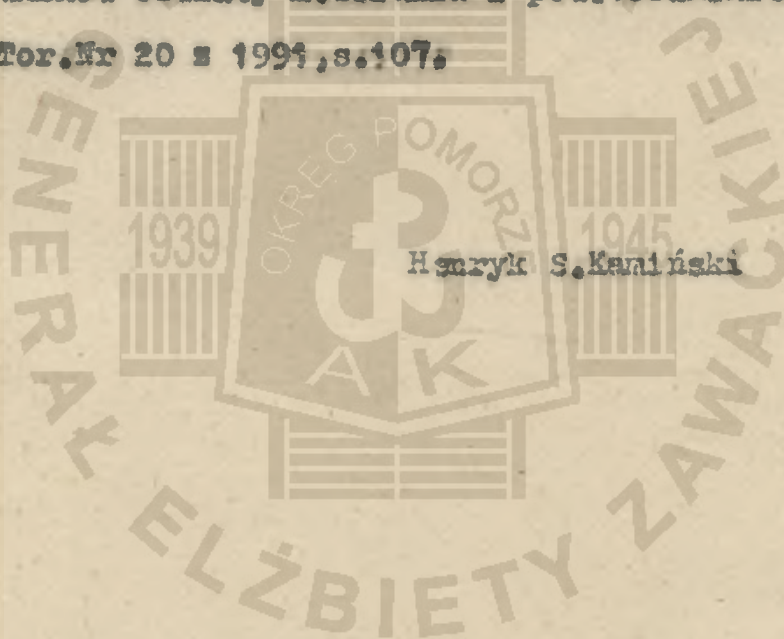
P. Kałamarski już w sem. naucz. związał się z ZHP i był jednym z bardziej znanych instruktorów w środowisku toruńskim. Sprawował w 9-tej D.H. przy seminarium szereg funkcji. Został podharcmistrzem i przybo-
cznym K-dtą Chorągwi Pomorskiej ZHP w Toruniu. Był organizatorem i k-dtem obozów letnich nad morzem ZHP. Należał do instruk. harc., którzy w 1939 r. w obliczu zagrożenia niemieckiego organizowali w Hufcu ZHP służbę dla ojczyzny pod hasłem: "Twierdzą nam będzie każdy próg".

W sierpniu 1939r. został zmobilizowany i brał udział w kampanii wrześniowej w 65 p.p. do 17.IX., dostając się do niewoli, z której zdecydował zbiec i schronił się u rodziny w Toruniu. Szybko związał się z powstającą antyhitlerowską konspiracją, wstępując w grudniu 1939r. do "Grunwaldu" i należał do piątki wywiadowczej, w której byli nauczyciele R. Kuper, Leonard Echaust, oraz "Batalionu Śmierci", organizacji skupiającej uczniów i harcerzy szkół średnich i część inteligencji toruńskiej. "Batalion Śmierci" podjął walkę w formie dywersji, sabotażu i propagandy, wydając gazetkę pt.: "Za Naszą i Waszą Wolność", a także organizował działalność charytatywną na rzecz jeńców polskich zamkniętych w obozie, na Podgórzu

P. Kałamarski aresztowany został 6.III.1940r. przez gestapo i osadzony w Forcie VIII, skąd 6.VII. wraz z 90 innymi więźniami i 30 więziarkami wysłany został do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen k. Berlina. W obozie podczas wyładunku dzwonów kościelnych, drzwi i

tych itp. powiedziało do współwzięcia, że to kradzione u nas. Dozorują-
cy grupa esesman rozumiał po polsku, że Paweł został skierowany do
kompanii karnej, gdzie był straszliwie szykanowany w czasie pracy w
klinkiarni. Jeden z wartowników serwał mu z głowy czapkę, która spad-
ła poza linię posterunków i polecikł pójść po nią. W czasie podnosze-
nia czapki został postrzelony w płuca. Zmarł następnego dnia 5.IX
1942 r. Dla uczczenia pamięci Pawła Kazanorskiego MRN w Toruniu naz-
wała Jago nazwiskiem ulicę w dzielnicy Mekre w Toruniu.

AP w Bydgoszczy, zespół akt: KOSP, t. osob. 4608. AP w Toruniu, zespół akt:
Insp. Szk. 1945, sygn. 140, APAN w Toruniu,teczka M-363)975, dek. Insp. AK
w Brodnicy, A. Gąsiorowski: Geneza i peczátki ruchu oporu na Pomorzu
Gdańskim, Gdańsk 1991, przypis 235 s. 73. H. S. Kamiński, Lezy nauczycie-
li i pracowników oświaty m. Torunia i pow. toruńskiego w latach 1939-
1945. Roczn. Tor. Nr 20 z 1991, s. 107.

11. Materiały uzupełniające relikwje -
- Stałamarzski Paweł

1. H. S. Kamiński, art. Pomorscy patroni ulic
i placów..., Nowości, z 19.08.1994, wyg.
s. 14 k. 1 s. 1

2. H. S. Kamiński, biogram „Stałamarzski
Paweł”, [w:] Stow. biogr. konsp. pomorskiej
1939-1945, Toruń 1994, z. 1, s. 107, ksero k. 1 s. 2

Pomorscy patroni placów i ulic (5)

Paweł Kałamarski

(1916–1942)

Paweł Kałamarski (1916–1942) – działacz harcerski, nauczyciel, aktywny członek antyhitlerowskiej konspiracji w Toruniu.

Paweł Kałamarski urodził się 23 stycznia 1916 r. w Toruniu, był synem Pawła i Franciszki z d. Makowskiej. Ojciec był urzędnikiem Starostwa Powiatowego w Toruniu. Mieszkał i wychowywał się przy ul. Piaskowej 7, uczęszczał do Szkoły Powszechnej nr 5 przy ul. Łąkowej. Po 4. klasie uczył się dalej w szkole wydziałowej. Następnie był

uczniem Państwowego Seminarium Nauczycielskiego (męskiego), które ukończył w 1936 r. Zaraz po zdobyciu dyplomu nauczyciela wstąpił ochotniczo do Wojska Polskiego i odbył roczną służbę wojskową w 65 p.p. w Grudziądzu, zdobywając po przeszkoleniu stopień plutonowego rezerwy. Na propozycję dowódcy 65 p.p. w 1939 r. P. Kałamarski oświadczył na piśmie, że pragnie się poświęcić służbie wojskowej w charakterze oficera służby stałej i jednocześnie zobowiązał się do odbycia rocznej służby.

Po odbyciu służby wojskowej był przez następny rok szkolny nauczycielem w Prywatnej Szkole Powszechnej Stowarzyszenia Rodziny Urzędniczej w Toruniu. Od 30 sierpnia 1938 r. został nauczycielem Publ. Szkoły Powszechnej III stopnia nr 15 w Toruniu-Podgórzu. Młody nauczyciel musiał wywiązywać się ze swoich obowiązków bardzo dobrze i zdobył zaufanie, bo właśnie jemu powierzył inspektor szkolny czasowe zastępstwo od 17.10.1938 r. do 31.3.1939 r., z jednoczesnym pełnieniem obowiązków kierownika jednoklasowej szkoły w Koziborze koło Wielkiej Nieszawki.

Paweł Kałamarski już w szkole wydziałowej wstąpił do ZHP, następnie działał w seminarium nauczycielskim i był jednym z bardziej znanych działaczy harcerskich w środowisku toruńskim. Sprawował w 9 Pomorskiej Drużynie Harcerskiej im. K. Pułaskiego szereg funkcji, jak zastępowego, przybocznego, a drużynowym był wtedy Damazy Jaworski (również zamordowany w obozie w 1942 r.). Drużyna, w której był Paweł, prowadziła zajęcia sportowo-turystyczne, zdobywając w siatkówce w 1934 r. mistrzostwo Polski. Trenerem tej drużyny był nauczyciel seminarium nauczycielskiego, harcmistrz Jarosław Kowalski – komendant chorągwi męskiej ZHP w Toruniu (zamordowany w 1945 r. podczas ewakuacji obozu Dachau).

Paweł Kałamarski po ukończeniu seminarium nauczycielskiego został podharcmistrzem i przybocznym komendanta Chorągwi Pomorskiej ZHP w Toruniu. To właśnie Paweł składał w czerwcu 1938 r. marszałkowi Polski, Edwardowi Rydzowi-Śmigłemu raport podczas przeglądu kompanii PW w Toruniu. W 1938 r. ukończył kurs na komendantów Obrony Przeciwlotniczej. Rozkazem Dowódcy Korpusu nr VIII z 13.3.1939 r. został odznaczony instruktorską Odznaką Przynależności Wojskowej. Był też organizatorem obozów letnich ZHP. Należał do grupy instruktorów harcerskich, którzy w 1939 r. – w obliczu zagrożenia niemieckiego – organizowali w Hufcu ZHP służbę dla ojczyzny pod hasłem: „Twierdzą nam będzie każdy próg”.

W sierpniu 1939 r. został zmobilizowany i w 65 p.p. brał udział w kampanii do 17 września. Dostał się do niewoli, z której zdołał zbiec i schronić się u rodziny w Toruniu. Związał się z powstającym ruchem antyhitlerowskim, wstępując do wywiadowczo-dywersyjnej organizacji „Grunwald” pod koniec 1939 r. i należał do piątki wywiadowczej, w której byli nauczyciele R. Kuper, L. Echaust. W tym samym czasie związał się z „Batalionem Śmierci”, organizacją skupiającą młodzież szkół średnich (głównie harcerzy) i inteligencję toruńską, w tym również nauczycieli. „Batalion Śmierci” podjął walkę w formie dywersji i sabotażu, propagandy, wydając gazetkę pisaną na maszynie z nasłuchu radiowej pt. „Za Naszą i Waszą Wolność”. Działała także grupa żeńska, która organizowała działalność charytatywną na rzecz jeńców polskich przetrzymywanych w fortach na Podgórzu.

Paweł Kałamarski aresztowany został 6 marca 1940 r. przez gestapo i osadzony w Forcie VIII, skąd 6 lipca – wraz z 90 innymi więźniami i 30 więźniarkami – został wysłany do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen k. Berlina.

Śmierć Pawła Kałamarskiego tak opisuje, również toruńczyk i członek „Batalionu Śmierci”, Tadeusz Cieślak (później profesor Uniw. Warszawskiego): „Przy wyładunku z wagonów dzwonów kościelnych, drzwi kutych itp. powieźdźiał do współwięźnia, że to kradzione u nas (w Polsce). Dozorujący grupę esesman rozumiał po polsku i zameldował o tym. Kałamarski, skierowany za to do kompanii karnej, był straszliwie szykanowany w czasie pracy w klinkierni. Jeden z wartowników zerwał mu z głowy czapkę, rzucił dosyć daleko poza linię posterunków i polecił pójść po nią. Kałamarski w czasie podnoszenia czapki został przez tegoż wartownika postrzelony w płuca i zmarł następnego dnia” – 5 września 1942 r., mając 26 lat.

Komendant obozu koncentracyjnego Sachsenhausen-Oranienburg pismem z 10 września 1942 r. zawiadamia ojca, że 5.9.1942 r. o godz. 18.30 zmarł w szpitalu obozowym na zapalenie otrzewnej (Peritonis), ponieważ podczas usiłowania ucieczki został postrzelony.

Miejska Rada Narodowa w Toruniu na sesji 23.4.1960 r. nadała nazwę nowej ulicy na Mokrem imię Pawła Kałamarskiego.

HENRYK S. KAMIŃSKI

Kalamarski Paweł (1916-1942), członek "Batalionu Śmierci" w Toruniu

Ur. 23 I 1916 r. w Toruniu. Tu ukończył w 1936 r. Państwowe Seminarium Nauczycielskie. Zaraz po tym wstąpił ochotniczo do WP i ukończył Dyw. Kurs Podchorążych przy 65 pp w Grudziądzu, uzyskując stopień plut. pchor. rez. Po odbyciu służby wojskowej został nauczycielem w Prywatnej Szkole Powszechnej Tow. Szkoły Powszechnej i Stowarzyszenia Rodziny Urzędniczej w Toruniu. Od 30 VIII 1938 r. był nauczycielem Publicznej Szkoły Powszechnej nr 15 w Toruniu-Podgórzu. Już w seminarium działał w ZHP, pełniąc szereg funkcji w kdzie Chorągwi Pomorskiej. Należał do instruktorów harcerskich, którzy w obliczu zagrożenia niemieckiego organizowali w Hufcu ZHP służbę dla ojczyzny pod hasłem: "Twierdzą nam będzie każdy próg".

W sierpniu 1939 r. został zmobilizowany i brał udział w kampanii wrześniowej w 65 pp do 17 września, dostając się do niewoli, z której zdołał zbiec i schronił się u rodziny w Toruniu. Szybko związał się z powstającą antyhitlerowską konspiracją, wstępując w grudniu 1939 r. do "Grunwaldu". Należał do piątki wywiadowczej, w której byli jego nauczyciele → Rudolf Kuper, Leonard Echaust oraz do "Batalionu Śmierci", organizacji skupiającej uczniów szkół średnich. "Batalion Śmierci" podjął walkę w formie dywersji, sabotażu i propagandy, wydając gazetkę pt. "Za Naszą i Waszą Wolność", a także organizował działalność charytatywną na rzecz jeńców polskich zamkniętych w obozie na Podgórzu. Kalamarski został aresztowany 6 III 1940 r. przez gestapo i osadzony w forcie VIII. 6 lipca wraz z innymi więźniami i 30 więźniarkami został wysłany do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen k. Berlina. Skierowany do kompanii karnej, pracował w klinkierni. Jeden z wartowników zerwał mu z głowy czapkę, która spadła na linię posterunków i poleciał pójść po nią. W czasie podnoszenia czapki został postrzelony w płuca. Zmarł 5 IX 1942 r.

Dla uczczenia pamięci Pawła Kalamarskiego MRN w Toruniu nazwała jego nazwiskiem ulicę w dzielnicy Mokra w Toruniu.

AP AK. T.: Kalamarski P.: dok. Insp. AK Brodnica: AP Bydgoszcz, zesp. akt: KOSP, t. osob. 4608; AP Toruń, zesp. akt: Insp. Szk. 1945, sygn. 140. Ciechanowski. *Ruch oporu...*; Gąsiorowski. *Geneza...*, s. 73; Kamiński H. S.. *Losy nauczycieli i pracowników oświaty m. Torunia i pow. toruńskiego w latach 1939-1945*. Rocznik Toruński, R. 1991, nr 20, s. 107.

Henryk S. Kamiński

Stow. biograf. konsp. pomorskiej 1939-1945,
cz. 1, Wyel. FRP AK t. V, Toruń 1994

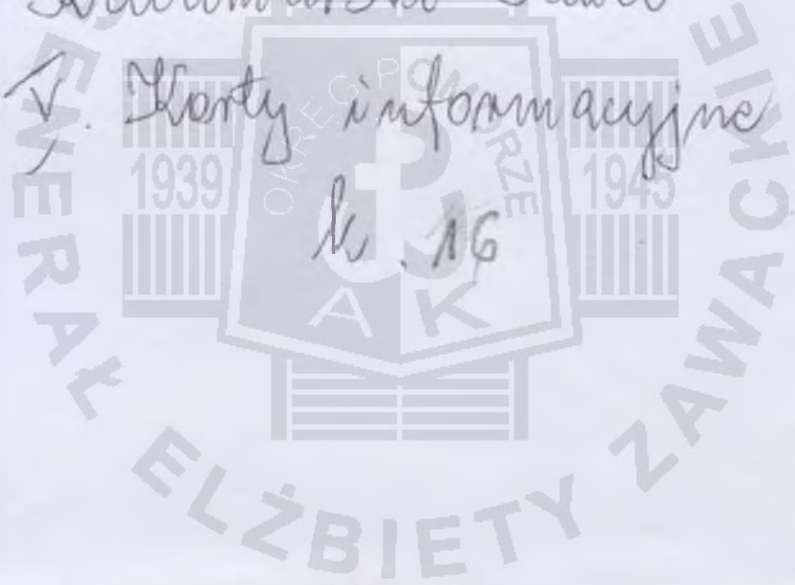
T: K. 363/975 Pom.

Toruń

Katamariski Paweł

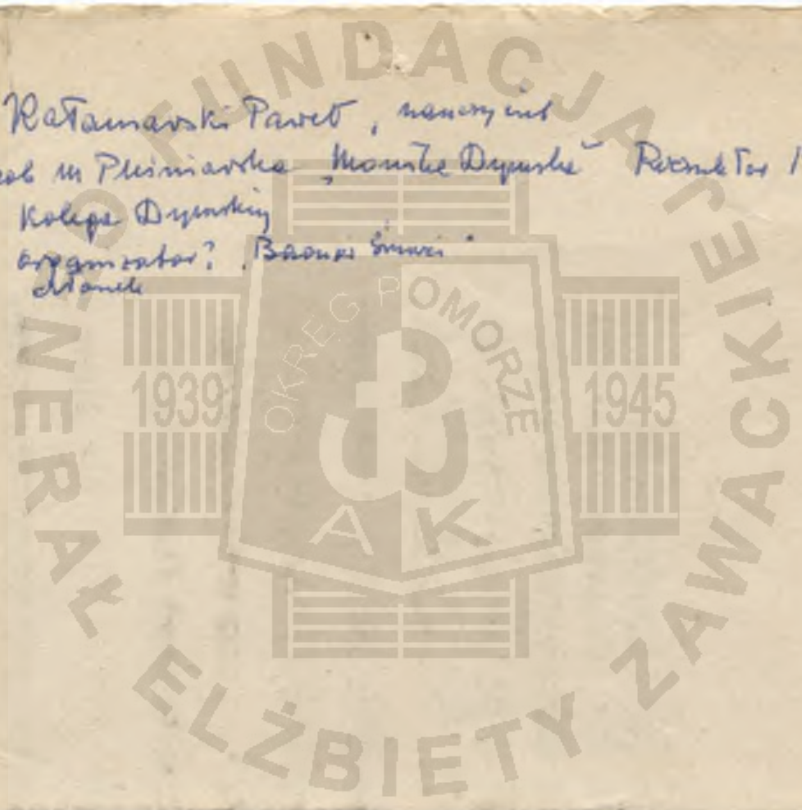
V. Karty informacyjne

ks. 16

Tawin

Ratamarski Parob, nasuony ent
zob m Pleiniardka, Monte Depurke - Poczta 1939 w/4
Kolepa Dyzentkiy
organizator? Bazoni smuwi
Monde

ppow
202

+ Katamarok, Parret

Brodnie 6

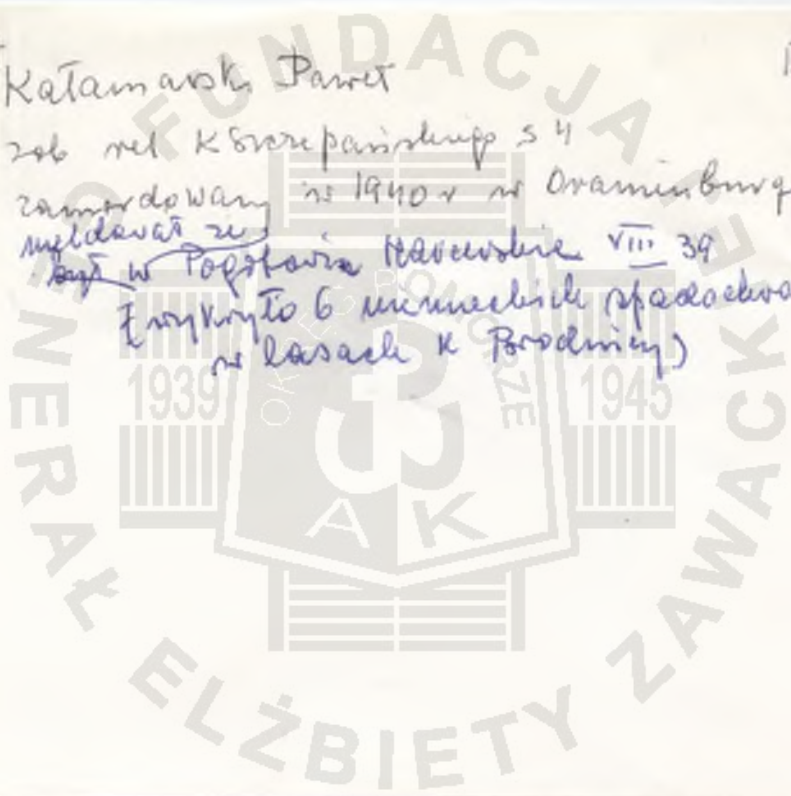
206 mel. K. Szerepaniniego 54

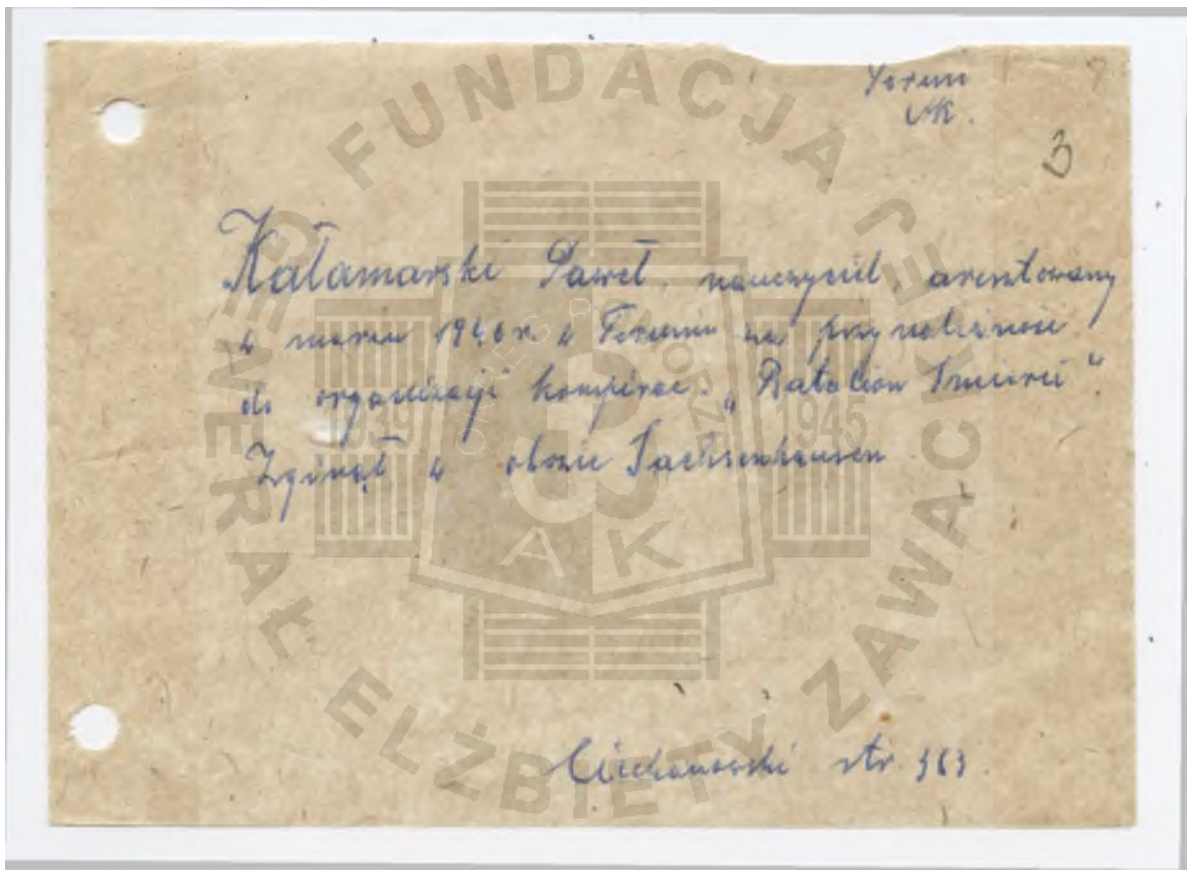
2)

zamordowany w 1940 r. w Oramienburgu

myśląc o z...
w Popstwie (Hawelskie VIII 39)

Fragment 6. (niepełny) spadkobiercy
(na lasach K. Biednicy)

Yoram
M.
3

Kalamazki Paweł, nauczyciel, aresztowany
4 marca 1946 r. w Poznaniu na prośbę matki
o organizację komitetu „Katolicki Świat”
w Zgorniu w obwodzie Tschirnhausen

Wierszowski str. 313

Tomy
ZHP
Batalion
Śmierci

+ Kamarski Paweł, ur. 23. I 1913 w Tomnie.
plutonowy, podchorąży i p. podchorążym, przyboczny
kierownika Oddziału Pomorskiej ZHP w Tomnie.
Oznaczony za przyboczność do Batalionu Śmierci
w marcu (?) 1940 r. Inżynier do Socjsekholku
zakreślony 5. IX 1942

N.S. Kamieński "Lasy naukowe i pracownia oświaty
miękkie Tomnie i powiatu tomińskiego..." s. 107

a/

"Oruń" 5
Batalion Śmierci

Kałamarski Dawek

nauczyciel, podharc mistrz, przyboczny kome-
danta chorągwi pomorskiej, aresztowany
w marcu 1940 r. w "Oruniu" za przynależność
do organizacji "Batalion Śmierci", zginął
w Sachsenhausen 6 września 1942 r.

Jankowski., Harcerstwo ... str. 286

Kałamarski Paweł
arestasy w marcu 1940 r.

Tomul 6
2. batalion Siemera

Naszkicunek z 2 drzewiemi nadu opozum...
Rocz. Por. 15 s. 60

SP-94

Towarzystwo
Grunwald

Katamariski Paweł

- nauczyciel, członek ZHP w Toruniu

w 1939/1940 był w "piątce" Grunwaldu
wiewanej przez Rudolfa Kupera

17. Gęsiowoski, "Genera..." str. 73
wypis 233

K. Wójcik / VI. 942.

toruni 8

Katamaraslu Pawel

prochymat w Torciu 2 T. Cieslakiem; pominiej
egmigt w obocie

T.: Cieslaci God. - M-682/1381 k. 1/8

KP- III/94

2/

Just. Jonei 9
2.H.P.

Kłecławski

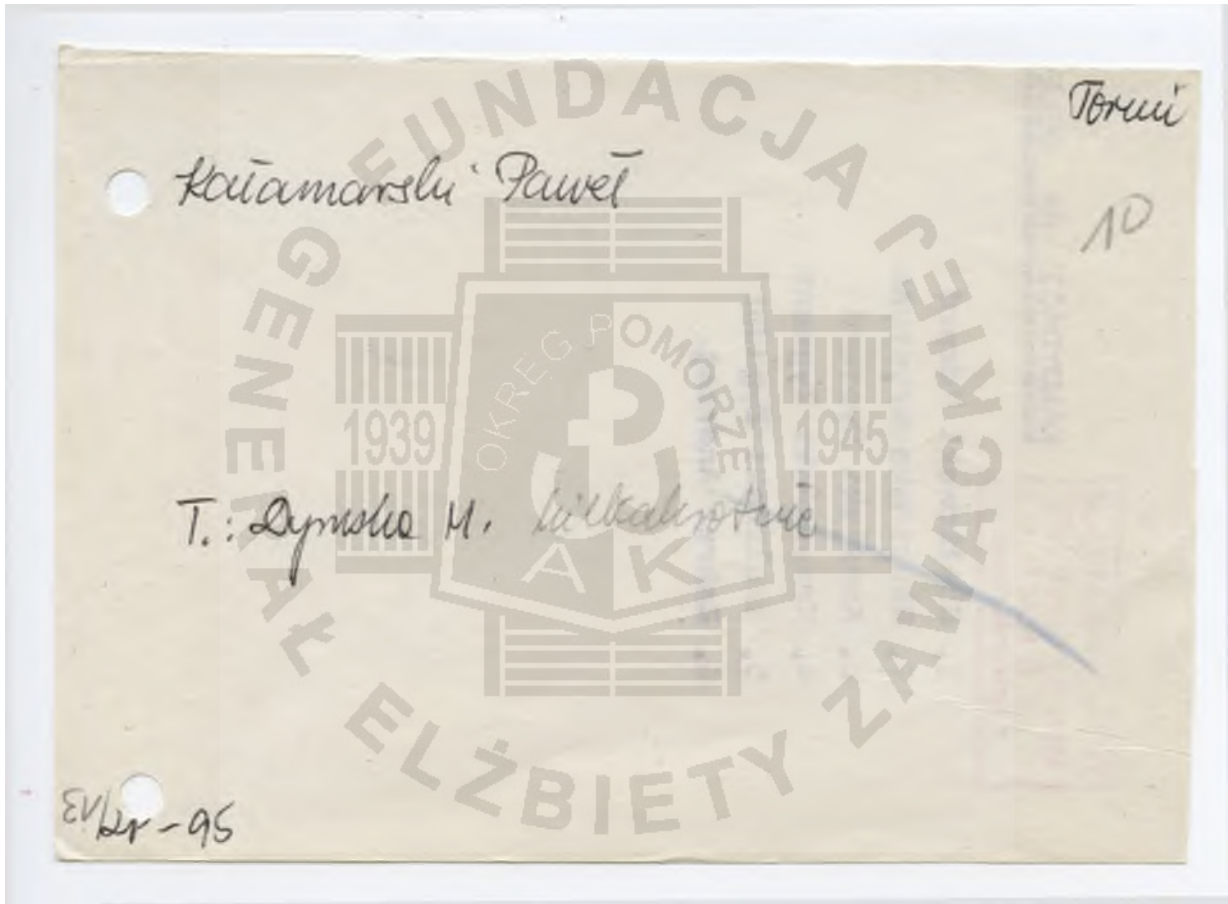
1939

OKREG POMORZE

1945

Adres: t. XXVII str. 174, vel. Kupca R.

4.12.95

a

Bat. Świerci^M
Jonie

Krzysztof MARSKI Poweł

Urodz. 23. I. 1916 r. w Joninie.

Pracownik "Gumwaleni" i Batalionu Świer-
ci w Joninie. Arrestowany 6. II. 1940 r. Wysłany
do obozu karc. Sachsenhausen. Uwolniony
5. IX. 1942 r.

Zob. Stowick Biogr. Dusz. Poln. 62. 1, s. 104
Fundacja Archiwum Świerckie FK
Jonin, 1984 r.

Uteu/2001

Małamarski Paweł

Toruni 1939
„Grunwald”
„Bat. Śmierci”

Wstąpił do „Grunwaldu” w XII 1939 r.;
był jednocześnie członkiem „Batalionów
Śmierci”; w „Grunwaldzie” należał do grupy
wyprowadzonej razem ze swoimi kolegami
— Rudolfem Kupercem i Leonardem
Zchawstem.

zob. pr. mgr. S. Bessyński, *Poszedłowski org.*
Kampanie w m. Toruniu w l. 1939-45, s. 36
wskazanie (kolej. Strona)

+ Królamarški Paweł Toruni 13

Arrestowany 6.03.1940, przetrzymywany
w Fortie VIII, 6.07 przekazany do
obozu konc. Sachsenhausen - spisał
w wyniku postawienia w ścianie.

zob. pr. mgr. S. Bessaryski, Pasachowski
oog. kousp. w m. Toruniu ..., s. 63
(biel. Fund.)

ELŻBIETY ZAM
ELŻ. XII '04

Katamajski^{nr 1} Paweł

Tomii^{nr 4}
"Bataliony..."

Aresztowany w 1940 r., zamordowany
w obozie koncentr.; przyjaciel Moniki
Dymskiej. 1939 1945

zob: M. Pleśniarska, "Monika Dymśka...";
Rocznik Tomijski 14, Tomii 1979, s. 123
(bibl. FI7 P76)

ELŻBIETY ZA
28. VI '65

* Kłaczanowski Paweł

Tomini 15

"Batalionu
Śmierci"

Aresztowany wśród 200
osobników "Batalionów" 6.03.1940r.;
przyjaciel i kolega Romika
Dymalski;

zob. M. Pleśniarska, Romika Dymalski...
"Rocznik Tomiński" 14, Tomini 1979,
s. 124

+ phm. Łatamarski Paweł Tomni 16
+ hm. Keminski Aleksander
"Wasiński" "Hubert" "Bat. Śm."

zob. Janowski Jan, Harcerstwo

Pomorze i Kujawy 1911-1945

1. Tomni 1988 (Dolj. - raport, 1938;

2. Gąsiorowski A., Szere Szeregi
we Pomorzu..., Tomni 1998, s. 262

AN-16'12

111. Długość
marzec 1978

karty medyczne - 1975

Prof. dr. Cieslak Tadeusz
60-004 Warszawa

+ M-363/975   Toruń
ZHP
Kałamarski Paw

Kajamarski Pawel

